

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke

29. september 2022

Regeringen (Socialdemokratiet) har den 29. september 2022 indgået aftale med Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Alternativet om forbud mod at bruge børn og unge under 18 år som tolke til oversættelse af fremmedsprog.

Børn og unge skal ikke sættes i en situation, hvor de skal tolke for deres forældre og andre familiemedlemmer til f.eks. skole-hjem-samtaler, ved møder i jobcentret eller lignende. Danmark skal ikke have børnetolke.

På sundhedsområdet er det allerede udgangspunktet, at det er forbudt at anvende børn og unge under 18 år som tolke ved almen praktiserende læger, praktiserende speciallæger samt på sygehuse.

Det følger af forvaltningslovens § 7, stk. 1 (om vejledningspligten) og den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forvaltningens undersøgelsespligt (officialmaksimen), at en forvaltningsmyndighed i almindelighed må sikre, at den er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse til myndighederne om sager, der skal tages under behandling af myndighederne. Efter omstændighederne må myndigheden om fornødent stille tolke- og oversættelsesbistand til rådighed for den pågældende.

Aftalepartierne er enige om at indføre et forbud mod at anvende børn og unge under 18 år som tolke til oversættelse af fremmedsprog i forbindelse med mødet med det offentlige. Det har til formål at tage hensyn til børnene og de unge, styrke deres retssikkerhed og undgå, at de sættes i svære tolkesituationer. Det drejer sig om følgende områder: børne- og undervisningsområdet (dagtilbud og grundskole), udlændinge- og integrationsområdet, social- og ældreområdet, beskæftigelsesområdet og skatteområdet.

Forbuddet skal som udgangspunkt gælde tolkning i alle situationer, hvor det offentlige er i mundtlig kontakt med borgere. Forbuddet implementeres i mødet med det offentlige, hvor børn og unge under 18 år potentielt tolker i dag. Det kan for eksempel være ved forældresamtaler, vejledningssamtaler om repatriering og samtaler i jobcentret, jf. boks 1.

Boks 1**Områder hvor børnetolkning potentielt foregår i dag**

- *Børne- og Undervisningsministeriet:* Afgørelsessager og faktisk forvaltningsvirksomhed (fx forældresamtaler, indstilling til PPR og udsættelse af skolestart) i dagtilbud mv., grundskole, SFO, fritidshjem og klubtilbud.
- *Udlændinge- og Integrationsministeriet:* Afgørelsessager og faktisk forvaltningsvirksomhed i udlændingemyndighedernes borgerservice-centre, vejledningssamtaler om repatriering og den beskæftigelsesrettede integrationsindsats, herunder ifm. danskuddannelse til voksne udlændinge.
- *Social- og Ældreministeriet:* Afgørelsesager der behandles på kommunalt niveau på det sociale område, det familieretlige område og ældreområdet.
- *Beskæftigelsesministeriet:* Vejledning om rådighedspligten, samtaler i jobcentret og vejledning om ydelser på beskæftigelsesområdet.
- *Skatteministeriet:* Ingen konkrete særlige tilfælde foreligger på det nuværende vidensgrundlag. Der kan være potentielle tilfælde ved fysiske fremmøder i Skatteforvaltningen.

Aftalepartierne er enige om, at forbuddet også skal gælde for private aktører ved udførsel af opgaver for det offentlige, som fx i private daginstitutioner, i fri- og privatskoler og på danskuddannelser til voksne udlændinge. Endvidere er aftalepartierne enige om en undtagelse – inspireret af den eksisterende model på sundhedsområdet – der muliggør, at børn og unge under 18 år på nogle områder må tolke, hvis det af den ansvarlige ansatte vurderes som et let og uproblematisk tilfælde (fx at barnet skal have regntøj med), eller hvis der er tale om en akut og livstruende situation. Det bemærkes, at der ikke vurderes at være mange akutte og livstruende situationer i mødet med det offentlige, hvor der ikke på forhånd er mulighed for at planlægge tolkning. Derfor vurderes det, at anvendelsen af denne undtagelse formentlig vil være meget begrænset.

Aftalepartierne er endelig enige om, at børne- og undervisningsministeren fremsætter lovforslag om forbud mod brug af børn og unge under 18 år som tolke i folketingssamlingen 2022/23 [ultimo februar 2023]. De relevante ministerier bidrager til lovforslaget med henblik på implementering i deres lovgivning.

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af regelændringen vil skulle DUT-forhandles med KL. Vurderingen er dog, at ændringen er udgiftsneutral. Der lægges ikke op til at kompensere kommunerne ved lovændringen. Det skyldes, at kommunerne allerede i dag har ansvar for at gøre sig forståelige over for borgerne, og at dette ikke bør bero på brugen af børn som tolke, medmindre der er tale om lette og uproblematisk tilfælde. Med den foreslåede løsning vil kommunerne fortsat kunne tillade, at børn tolker i lette og uproblematisk tilfælde.